

Lov, der var fikket til i det Hele at bringe Fæstegodsret til at gaae over til Selveiendom; før jeg imidlertid kan gaae særligt ind paa denne Side af Sagen, er det nødvendigt for mig, et Øieblik at bringe Lovforslagets rette Betydning for Thingets Dine. Ordføreren har gjentagne Gange sagt: Lovforslagets Hensigt er ikke Andet, end at sætte en Lov istedetfor Bevillingsvæsenet, og derved skeer ingen væsentlig Forandring; det vil jo dog være langt bedre, at have en Lov, som indrømmer denne Rettighed og gjør den almindelig, og derved giver den sin rette Betydning, end at lade det Bevillingsystem, den Bevillingsret, som hidtildags har tilhørt Kronen i dette Spørgsmaal, blive staaende. Det er meget vigtigt, at vi lægge Mærke til den store Forskjel, der indtræder ved at lade Lovforslaget træde istedetfor Bevillingsretten. Hvad er den Bevillingsret, som grundlovmæssigt er bleven forbeholdt, indtil en Lovorden passende kunde træde istedetfor — og dette maa jeg bede lagt Mærke til, thi deri ligger et væsentligt Svar til dem, som ville gjøre Indsigelser imod den lovgivende Magts Ret til at gribe ind i disse Forhold —? Det er ikke Andet, end den personlige Absolutisme, opbevaret for den mellem-liggende Tid, indtil den nye Lovgivningsindretning i Landet kunde faae Tid til at udvilde den Lovgivning, som skulde erstatte Indflydelsen af denne personlige Fuldmyndighed, af denne Kongens Herlighed, denne Kongens Ret over hele Staten og dens Besiddelser. Det var ifølge denne Souverainitetens Betydning, at Kongen kunde løse og binde, det var igjennem den, han havde været istand til at oprette Fideicommisser og Lehnsgodser, og det var ifølge den, at han kunde hæve dem ved et Ord, hvorimod ingen Domsstol turde vove at tale, hvorimod ingen Paatale kunde skee; det er den samme Magtfuldkommenhed, som vil flyde ind i denne Lov, hvis den skulde komme til at bestaae, og som vil give den den samme Betydning lige overfor Lehnsgodssets Paatale; men siger jeg, det er langt mindre farligt, i vor nuværende Stilling at lade denne Bevillingsret bestaae indtil videre, end at udvide den paa den Maade, som vi gjøre ved nærværende Lovforslag. Bevillingsretten udøves af Thronens ansvarlige

Ministre, og de ville aldeles ikke bruge den, om de skulde erkende, at det var mere til Skade for Staten end til Gavn; skulde de blive opmærksomme paa, at de Bevillinger, de have givet til forskjellige Lehnsgodfers Opløsning, førte dertil, at en stor Deel af den Befolkning, som har gjort disse Lehnsgodser til hvad de ere og givet dem den Værdi, de nu have, derved skulde komme ud af Virksomhed, derved skulde blive sat ned i en langt udlere Forsatning end tidligere, saa ville de betænke sig paa at gaae videre med at give Bevillinger, og hvis de ikke betænke sig derpaa, vilde man i de lovgivende Forsamlinger finde Anledning til at vise Kongen, at disse hans Ministre ikke vare hvad de burde være, og han vilde stifte dem for at faae andie, der ikke misbrugte Bevillingsretten. Naar Loven først er givet, saa er denne hele Indskrænkning hævet, saa er en stor Deel af Landets Befolkning voldgiven, jeg siger ikke til de hidtilværende Lehnfamilier, thi jeg vil troe, at der hos det største Antal af dem endnu boer en nedarvet Følelse af, at de ere blevne til det, de ere blevne, for at dele Vel med Folket, men bag en stor Deel af dem staaer der en gjerrig Horde, som har en stor Indflydelse paa dem derved, at mange af disse Lehnbesiddere ikke have havt nok i deres aarlige Indtægter og have maattet hengive sig til Udsugere, for at faae det, som de savnede, og disse, som staae bag ved dem, ville drive dem fremad til ganske andre Betragtninger end de, der ere deres eget Blod tilhørende, og de ville bringe dem til at see let hen til det Forhold, som har bestaaet i Rækker af Aar imellem dem og en stor Deel af det danske Folk, og de ville kun see til at bringe den yderste Fordeel ud deraf, for at de kunne faae det bedste Blod. Det er ikke de Mellemmand, der træde frem, for at lette Overenskomsten mellem den nuværende og den tilkommende Besidder, der ere de farligste, men det er dem, som allerede staae bag ved de nuværende Besiddere og lure paa en Ledighed til at skaffe sig overdrevne Renter indvundne til Capitalen, som de for Øieblikket bestidde, Mange af dem med en meget maadelig Ret, med den Ret, som den Laangiver kommer til at bestidde, der for en forringet Sikkerheds Skyld maa skaffe sig den daglige for